KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUUGO NYBERG
Vastaava
Johanneksentie 4, puh. 38154

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Vladimirinkatu 32 B

№ 10. Lokakuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 15 markkaa koko vuodelta

33:s vuosik. 1928

KUUROMYKÄT JA HEIDÄN LAPSENSA

Kuuromykkä-äitien tehtävä ei suinkaan ole helppo. Jokainen, jolla itsellä on tahi on ollut tahi joka on hoitanut toisten lapsia, tietää, kuinka suurta valppautta tämä toimi kysyy. Mutta, rakkaat, ystävät, oletteko koskaan tulleet ajatelleiksi, kuinka *kuuromykkä* äiti saattaa selvitä tehtävästään? Niin, se ei ole mikään helppo asia.

Kun kuulevainen äiti, jolla on pieni lapsi, väsyneenä päivän monista vaativista puuhista, laskeutuu levolle illalla, saattaa hän levollisesti nukahtaa, sillä hän tietää, että hän heti herää, jos hänen lemmikkinsä kirahtaa. Jos lapsi on levoton, saattaa tapahtua, että se moneen kertaan yön kuluessa häiritsee äidin unta, mutta tavallisesti saa äiti kuitenkin unesta kiinni herättyäänkin. Jos lapsi on rauhallinen, saattaa äiti levollisesti nauttia tarpeellista lepoaan.

Mutta kuinka on kuuromykkä äidin? Jos hän on tunnontarkka äiti, joka ei tahdo, että lapsi itkee itsensä kipäksi, tahi että naapurit häiriintyvät lapsen itkusta — on näet varsin harvoja ne ihmiset, jotka eivät hermostu ja tule pahalle tuulelle, jos he häiriintyvät yöllä lapsen itkusta — niin hän ei voi illalla levollisesti laskeutua levolle. Hän elää alituisen hiljaisuuden maailmassa ja hän tietää, ettei hän herää, vaikka lapsi itkisi kuinka paljon. Sellaisella äidillä ei koskaan ole mitään lepoa. Olen kuullut kuuromykkä-äidistä, joka ei koskaan uskaltanut nukkua kunnollisesti. Yhtämittaa täytyi hänen vetää tulta tulitikkuun saadakseen tietää nukkuiko lapsi vai ei.

Mutta kaikki kuuromykkä-äidit eivät ole yhtä tunnontarkat. Olen kuullut puhuttavan toisesta kuuromykkä-äidistä, joka aina ylisti kilttiä lastaan, joka ei koskaan huutanut öisin ja joka aina antoi hänen nukkua rauhassa. Mutta naapurit — mitä sanoivat he? Niin he saattoivat kertoa, etteivät he koskaan saaneet yönlepoa, kun heidän kuuromykät naapurinsa eivät kuulleet, kuinka heidän lapsensa itkivät öisin.

Joskus on kuuromykillä liikuttavan hyviä, ystävällisiä ja avuliaita naapureja, jotka tahtovat auttaa huonompilahjaisia ystäviänsä kaikilla tavoin. Sitä olen kuullut eräästä kuuromykkäperheestä, joka järjesti »valvontakokeensa» käytännöllisellä tavalla. Makuuhuoneen seinästä kaivettiin reikä naapurien huoneeseen. Naru vedettiin reiästä ja yöksi kiinnitettiin se kuuromykän isän käsiranteeseen. Kun lapsi alkoi itkeä, vetivät naapurit narusta, isä heräsi, katsoi lasta ja herätti äidin tarpeen tullen.

Tämän yhteydessä täytyy minun kertoa seuraavaa. Kuuromykkä mies oli naimisissa kuulevan naisen kanssa. Heillä oli kolme lasta, nuorin noin moniaan — muistaakseni vain kolmen — viikon vanha. Silloin karkasi äiti kodistaan kuulevan miehen kanssa. Hän jätti kuuromykän miehen, pienet lapset, ja koko kodin oman onnensa nojaan eikä koskaan palannut. Silloin täytyi miehen paitsi omia töitään myöskin hoitaa vaimonsa toimet. Hänen täytyi alkaa lypsää lehmät, keittää ruokaa, hoitaa lapset, myöskin tuota pientä, kolmen viikon vanhaa pienoista, jonka täytyi saada ruokansa pullosta, hän pesi vaatteet ja teki sanalla sanoen kaikki.

— — —

Niille, jotka työskentelevät kuuromykkäin joukossa tahi muuten ovat tekemisissä heidän kanssaan, näyttää aivan jokapäiväiseltä, että on kuuromykkiä, että he muodostavat koteja, että lapsia kasvaa heidän ympärillään j.n.e. Niin, kuuromykkäin erikoinen pieni maailma tulee niin luonnolliseksi, ettei siellä ole mitään erinomaista kiinnostavaa. Mutta niin ei ole suurelle yleisölle. Kuinka monta onkaan niitä, jotka eivät koskaan ole tulleet kosketukseen kuuromykkäin kanssa ja joille on uusi elämys kuullessaan jotakin niistä ja tutustuessaan kuuromykkäin maailmaan, joka niin monessa suhteen onkin niin erilainen kuin kuulevien. Sitä on allekirjoittanut, joka on kuuromykkäin vanhempain lapsi, niin usein saanut kokea. Kuinka lukuisia kysymyksiä onkaan tehty, jotka toiselta puolen ovat osoittaneet kiinnostumista olosuhteisiin ja toiselta puolen täydellistä niiden tuntemisen puutetta.

Niiden kysymysten joukossa, joita useimmiten tehdään, ovat seuraavat: Kuinka sinä osasit puhua vanhempiesi kanssa, kuinka voit oppia ymmärtämään, mitä he sanoivat sinulle, ja kuinka opit viittomaan, kuinka opit puhumaan? Oikeastaan on sangen vaikeata niin sanoakseni tieteellisesti vastata näihin kysymyksiin, näihin useisiin »kuinka»? Mutta jos me otamme kysymyksen aivan käytännöllisesti, voimme aivan yksinkertaisesti vastata kysymykset niin, että me, kuuromykkävanhempien lapset, yhtä luonnollisesti opimme ymmärtämään heidän kieltään, kuin tavallisten ihmisten lapset ymmärtämään äidinkieltään. Kait se on myötäsyntyinen aisti, joka opettaa lapsen ymmärtämään omaa äitiänsä, kuin omaa isäänsä. Kun pieni lapsi kuulee äitinsä puhuvan, ymmärtää se vaistomaisesti, mitä äiti tarkoittaa, vaikka se ei vielä olisikaan sillä asteella, että se täydellisesti ymmärtäisi eri sanojen sisällystä. Kuuromykän äidin lapsi *näkee* taas samat asiat, joita toinen lapsi kuulemalla tajuaa. Ja kun lapsi *näkee* äidin tekevän merkkejä, alkaa se pian ymmärtää merkkien sisällyksen ja alkaa itse pienillä käsillään ilmoittaa, mitä se haluaa. Vaisto opettaa kuulevan äidin lapsen *äänellä* tekemään itsensä huomatuksi ja sama vaisto opettaa kuuromykän äidin *näkyvällä* tavalla kiinnittämään huomion itseensä. Kaikkien meidän ystävämme, pastori H. Nyberg, joka niin paljon liikkuu kuuromykkäin kodeissa, kertoi eräästä tapauksesta, jolloin hän omin silmin näki, kuinka 6 kuukauden ikäinen lapsi kehdostaan viittoili pienillä käsillään, kun se tahtoi ruokaa.

Aikaisimmasta lapsuudestaan ei kellään ole muistoja. Siksi en voi sanoa, milloin minä olisin oppinut viittomaan. Minä muistan vain, että aina osasin sitä, ja vanhempani ovat sanoneet, että me lapset (meidän siskosarjaan kuului kuusi oliota) opimme viittomaan ennenkuin me opimme puhumaan. Jo aivan pieninä osasimme tulkita isälle ja äidille, ja nuorin veljeni esim. oppi viittomaan kaikki numerot, ennenkuin hän osasi kirjoittaa ne. Hänellä oli näet tapana tulkkina seurata äitiäni torille ja osasi viittoa eri tavarain hinnat, jotta äitini ei tarvinnut ryhtyä paperiin ja kynään saadakseen tietää ne.

Useammin kuin kerran ovat ihmiset kysyneet minulta, enkö lapsena mietiskellyt, miksi vanhempani olivat kuuromykkiä, kun kaikilla ystävilläni ja tovereillani oli kuulevat vanhemmat. Ihmeellistä kyllä en tullut tehneeksi tätä vertailua. Minun vanhempani *olivat* kuuromykkiä — se oli tosi asia. Se oli niin, kuin pitikin olla. Ei mitään kysymyksiä »miksi», joihin ei voinut vastata, noussut koskaan ajatusmaailmaani. Mutta ehkä se johtui siitä, että meillä oli niin onnellinen koti ja kotielämä. Ymmärtämys ja rakkaus vallitsi kodissa ja vanhemmillani oli kaikkien meidän jakamaton arvonanto ja kunnioitus. Ja kotimme oli aina auki ystävillemme ja tovereillemme, jotka kaikki niin hyvin viihtyivät siellä. Ehkä se osittain johtui siitä, että me meillä saatoimme niin vapaasti leikkiä, kun meidän äänekäs ilottelumme ei häirinnyt vanhempiamme. Eräs tyttönen sanoikin siksi äidilleen kerran, kun hän palasi kotia hauskasta leikkihetkestään minun kodissani: »Miksi ette isä ja äiti saata olla kuuromykkiä niinkuin Täti ja Setä Eklund? Siellä on aina niin hauskaa». Niin vähän harkitsee lapsi elämän vaikeita kysymyksiä.

— — —

Eräs asia, joka kuuromykille vanhemmille on erittäin vaikea, on lasten kasvatus. Se tehtävähän ei ole koskaan helppo. Sen tietää jokainen, jolla on lapsia. Mutta kuinka vaikeaksi se tulleekaan niille, joilta puuttuu kuulemisen kallis lahja ja siksi eivät kykenekään seuraamaan sitä, mitä lapset puhuvat ja keskustelevat! Kuinka usein kuuleva äiti kuulollaan sieppaakin asioita ja seikkoja ja saattaa siten oikaista ja ohjata lapsia. Kuulematon äiti jää kaiken tämän ulkopuolelle.

Mutta jos kuuromykkävanhempia vallitsee vastuuntunne lapsistaan, joita heille on annettu, ja jos he tajuavat, että he koko elämällään ovat velvollisia olemaan esimerkkeinä lapsilleen, totuuden, ahkeruuden ja tuhansien kodin pienten ja suurten velvollisuuksien täyttämisessä, silloin antavat he — ehkä itse tietämättään — lapsilleen hyvän kasvatuksen.

Elma Ignatius.

RETKI »SAMMATIN POJAN» SYNNYINSEUDUILLE

(Jatkoa.)

Iso sali oli täynnä Lönnrot-veistoksia, -tauluja, -kuvia ja monenlaisia muistoja. Kirjahylly ja harmooni kertoivat vakavasta hengestä, mikä koululla vallitsee. Ilo, tyytyväisyys ja ystävällisyys emäntiemme katseissa puolestaan antoi huomata, että Suomen kansan tyttäret täältä lähetetään takaisin kotiinsa tai ulos maailmaan vakavan ja hyödyllisen pohjan saaneina emännän, taloudenhoitajan ja perheenäidin kokelaina. — Tarkastimme koulun kaikki puolet, puutarhasta kanalaan saakka. Hyvin näkyvät koulun tyttöset vaalivan keittiöpuutarhaansa. Ei niin ainoatakaan rikkaruohoa näkynyt porkkana-, punajuuri-, y.m. penkeissä. Keittiö joka korjauksen alaisenakin, kiiltävine kuparipäällyksisine helloineen ja kattiloineen vaikutti houkuttelevasti seurueemme naisiin, leipomo, sauna ja navetta, jonka asukkaitten tuotantokyvystä Ritalan Elsa-emäntä asiantuntijana antoi kiittävän arvostelun, saivat kaikki läpikäydä tarkastuksen. Käsityöhuone monine kangaspuineen, joissa kaikissa oli kankaita tai ryijyjä työn alla, herätti ihastusta. Koulu sijaitsee erinomaisen kauniilla paikalla, mäen rinteellä ja pienen metsikön keskessä. Puutarhasta aukeni mitä kaunein näköala. Pihalle kuivamaan ripustetuista uimapuvuista päättäen lienee lähistöllä järvikin, vaikka ei sitä koululta näkynyt. Kauan emme ehtineet viipyä, sillä Paikkarin torppa oli vielä nähtävä ja päivä alkoi olemaan uhkaavan paljon yli puolen. Kiitollisina jätimme hyvästit johtajatar Bergmanille ja toisille emännille sekä kiirehdimme autoon, joka meidät muutamassa minuutissa kiidätti 5 km päässä sijaitsevaan Paikkarin torppaan.

VALKEA MAA

Olen sieluni silmillä nähnyt
sinut valkea, kukkainen maa.
Siellä asuvi kaukainen onni,
jota haavehet tuudittaa.

Siellä rauha on suurin ja pyhä —
mitä sielumme kaivata voi.
Ah, siellä vaan, sielläpä yhä
elon sävelet kauneimmin soi.

On iltakin aamua siellä —
elo ehti kun kauvaksi pois.
Iki kirkkaus surujen tiellä
kuvan onnesta sieluhun lois.

Petra.

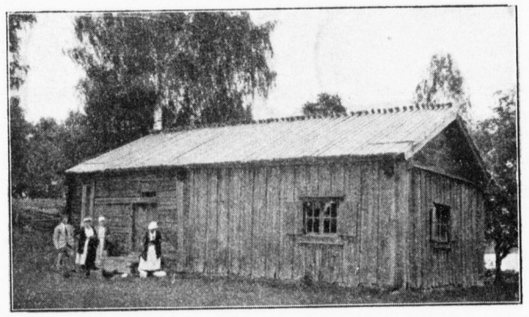

Paikkarin torppa.

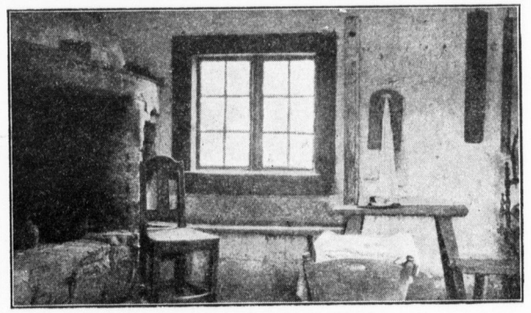

Paikkarin torppa sisältä.

Vanhana, ehkäpä lähes parisatavuotisena, kohoaa sen seinät yhä vielä vankkoina ja pystyvinä aivankuin sen tukena olisi „Kalevalan“, Kanteletaren“ ja „Loitsurunojen“ y.m. maine. Vaatimattomalta näytti Sammatin suuren „Pojan“ syntymäkoti kaupunkilaisen silmissä, mutta sitä paremmin kykenee kaupungissa syntynyt ja kasvanut antamaan arvon suurtyölle, josta palasia käännöksinä on levinnyt useimmille maailman sivistyskielille. Jotain viihtyisän runollista oli „Torpan“ ympäristössäkin; yhdellä puolen koivumetsä, joka sivusi pihaa, toisella metsän keskeen raivattu peltotilkku, kolmannella metsäinen kallio ja neljänneltä pilkisteli puitten välistä Valkjärven syvänsininen pinta. — En tiedä mistä johtui, mutta minusta tuntui, ollessani sisällä tuvassa, siltä että tällaiset paikat olisi kokonaan suljettava uteliaitten katseilta. Tai ainakin järjestettävä ne niin, että niitä ainoastaan kaukaa voisi katsella. Kun näin ihmisjoukon tuona sunnuntaipäivänä liikkuvan „Torpan“ pihalla ja pirtissä, tulin ajatelleeksi sitä mahdollisuutta, että meidän jälkeemme tuleville polville ei kerran ole näytettävissä muuta kuin paikka, missä Elias Lönnrot on syntynyt ja kasvanut. Vuodesta vuoteen paikalla kulkeva katsojapaljous kyllä hitaasti, mutta varmasti kuluttaa oman kansallisomaisuutensa olemattomiin. Itsetiedotonta pahantekoa. Lattiapalkit, seinät, ovet j.n.e. eivät sentään ole ikuisuuteen kestäviä. Mielestäni esim. vieraskirja olisi voitu asettaa vaikkapa ulos, katokseen, ja säästetty siten tuvalta se markkinapaikan tuntu, jonka nimensä kirjoittavain jono tuntui aikaansaavan. No niin, tarkkaan katseltuamme nähtävyydet ja piirrettyämme nimemme vieraskirjaan ja valokuvattuamme itsemme, käännettiin vaunu takaisin majapaikkaa kohti, sillä kello läheni jo kolmea ja koko päivän oli matkaajain täytynyt tyytyä vain hiukan haukkaamaan voileipään ja kahviin. Paluumatkalla emme sentään voineet olla poikkeamatta

Sammatin vanhaa puukirkkoa ihailemassa. Kirkonvartijan ystävällisellä luvalla pääsimme sisälle ja saimme myös siellä itsemme valokuvatuiksi. Koskela, kelpo valokuvaajamme, kapusi parvekkeelle ja sieltä näppäsi meistä alhaalla olijoista kuvan. Kirkkotarhassa näimme myös Elias Lönnrotin haudan.

Jätettyämme vaunumme kokoamaan voimia pitkää paluumatkaa varten, opasti op. Palomaa, joka koko ajan oli ollut mukanamme puhuen, selittäen, neuvoen ja kaikin tavoin meistä huolehtien, meidät ruokailupaikkaansa, jossa hän kruunasi suuren ystävällisyytensä tarjoamalla koko seurueelle rusinasoppaa ja kahvit päälle. Hyvältä maistui päivällinen! — Sitä ennen tietysti valokuvattiin! — Kellon näyttäessä puoli 6 iltapäivällä painoi reipas kuljettajamme kaasunappia ja molemmin puolin nenäliinoja huiskuttaen erosimme kiitollisina op. Palomaasta, tiedoista ja kokemuksista rikkaampina kuin tullessamme. Matka kävi tällä kertaa Pusulan, Forssan, Humppilan, Viialan ja Lempäälän kautta kotiin Tampereelle. Forssaan asti, missä oli paluumatkan ainoa kahvipaikka, saimme taasen ihailla maisemia, jotka eivät kyllä enään kyenneet herättämään niin suurta mielenkiintoa kuin tulomatkan varrella näkemämme. Tämän retken kauneimmat seudut oli jo nähty. Sentään näimme jotain meidän maassamme harvinaista, huolimatta „tuhansista järvistämme". Jossain, en muista oliko se Somerniemellä, kulki maantie kilometrimäärin järven rantaa. Muutaman metrin päässä vaunustamme leikkivät siniset laineet, enkä ihmettele, että useamman kuin yhden teki jo mieli sukeltautua matkapölyineen niitten vilpoiseen helmaan. Puolikaaren tehtyään rantaa pitkin nousi tie taasen metsän helmaan ja n. klo 9 ajoissa saavuimme Forssaan. Etsittyämme siellä vähän aikaa löysimme viimein kahvilan, jossa saimme kupin kuumaa. Jätettyämme Forssan taaksemme olikin jo pimeä. Valot sytytettyinä ajoimme läpi pimeitten metsien. Tällä matkaosuudella näyttivät molemmat ajajamme, vaunun omistaja ja hänen kuljettajansa, ajovarmuutensa. Usein 45—50 km tuntivauhtia kiiti vaunumme halki pimeyden. Humppilan asema, Urjala, Viiala ja Lempäälä jäivät kukin vuorollaan taaksemme ja yöllä klo 1 ajoissa pilkahtivat ensimäiset valot kaupungista jonnekin Sääksjärven seutuville. Kevyesti, ikäänkuin tyytyväisenä pitkään päivätyöhönsä, pysähtyi „Internationallimme" T:pereella Hämeenkadulla vähää vaille ½ 2 yöllä. Tyytyväisiä olimme mekin, vaikkakin väsyneitä, lähes 19 tuntisesta automatkastamme.

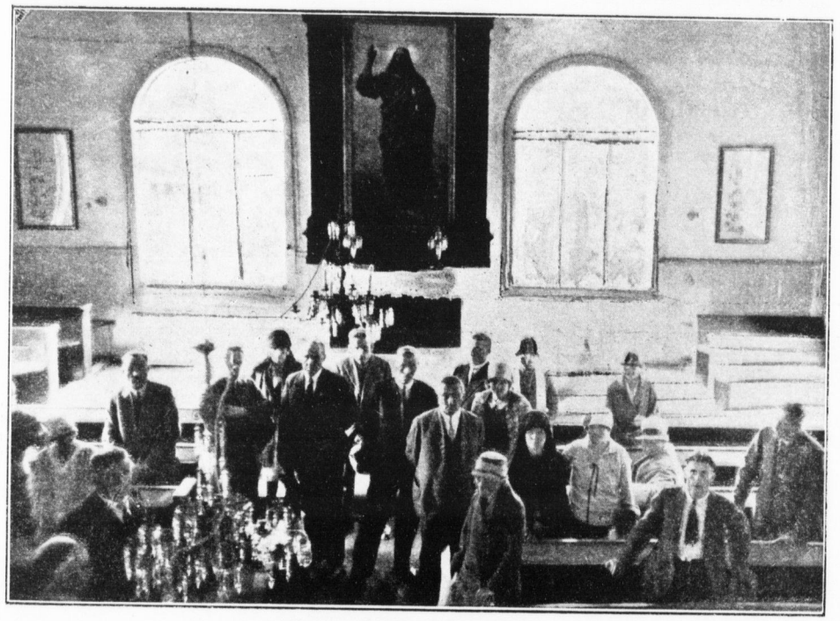

Sammatin vanhassa kirkossa.

Kauniin, hauskan muiston talven varalle jätti tämä matka mieleemme. Säälin toisten paikkakuntain k.m., kun heiltä ainakin tällä kerralla jäi saamatta sama nautinto mikä meidän osaksemme nyt tuli. Mutta ehkä vuoden kuluttua tapaamme jossain muualla. *Tuula.*

MARTTI SYVÄJÄRVEN MUISTOKSI

Jumala on kutsunut k.m. *Martti Syväjärven* luokseen „uuteen Jerusalemiin" yli 26 vuoden vanhana. Hän kuoli kodissaan Isojoella Syväjärven talossa elok. 28 p:nä klo ½7 illalla Jeesukseen turvaten. Vainaja syntyi Isojoella $^{1}/_{12}$ v. 1901, kävi Turun kuuromykkäin koulun loppuun v. 1918. Koulusta päästyään hän jäi elämänsä ajaksi kotitaloonsa, tehden kotonaan kaikenlaisia töitä taitonsa ja kykynsä mukaan. Uskollisesti hän auttoi vanhaa isäänsä maanviljelystöissä j.n.e. 3 viikkoa ennen kuolemaansa Martti Syväjärvi sairastui ankaraan pääntautiin, joka lopullisesti katkaisi hänen elämänsä langan. Isojoen kunnanlääkäri Ulfves ei voinut häntä parantaa. Ankarasta tau-

(Jatk. siv. 98.)

URHEILUOSASTO

TOIMITTAJA R. PITKÄNEN

Os.: Helsinki, Vladimirink. 32 B

POHJOISMAISET URHEILUKISAT HELSINGISSÄ 1929

Seuraavat pohjoismaiset urheilukilpailut tulevat pidettäväksi Göteporissa tehdyn päätöksen mukaan Helsingissä 1929, yleisen pohjoismaisen k.m. kokouksen yhteydessä. Kun siis on vain vähän aikaa valmistelutöihin käytettävänä, on syytä viipymättä aloittaa ne.

Kenen toimeenpantavaksi kilpailut uskotaan? — Helsingin K.m. V- ja U-seuran johtomiesten puheista päättäen lankeaa tehtävä itsestään mainitulle seuralle, joka v. 1929 täyttää 25 vuottansa. Toivottavasti nämä puheet ovat ilman asiallista perustetta, sillä ei ainakaan tietääkseni ole K.U.L:n hallituksen taholta mitään lupauksia tehty siihen suuntaan. Pohjoismaiset kilpailut on ehdottomasti K.U.L:n itsensä järjestettävä. Ovathan kaikki kilpailumatkamme naapurimaihin tapahtuneet K. U. L:n nimissä ja kustannuksella. Samoin ensimmäiset maailmansodan jälkeiset pohjoismaiset urheilukisat Helsingissä 1921 toimeenpani K.U.L. itse. Ei ole mitään syytä olemassa, mikä panisi meidät tästä vanhasta perimätavasta luopumaan nytkään.

Kansainvälisten kilpailujen toimeenpanoon puuttuu paikalliselta seuralta kykyä ja arvovaltaa sen kunnioitettavasta ijästä huolimatta. Urheilullinen toiminta ei ole vuosikausiin ollut kehuttavaa. Harrastus seuraa kohtaan laimeaa, kilpailuihin osanottajia vähän jäsenlukuun verraten. Tulosten perusteella arvostellen on pääkaupunki ollut enimmän jälkipään joukkoa.

K.U.L:lla sitävastoin on riittävästi arvovaltaa ja sen tukena ovat maamme kaikkien urheiluseurojen kokeneimmat johtohenkilöt. Palkintotuomareita voidaan saada riittävästi, joten kilpailut tulevat sujumaan nopeasti, useampia lajeja yhtä aikaa. Yleisöllä on silloin tarpeeksi silmänruokaa tarjona, eivätkä kilpailut käy pitkäveteisiksi — varsinkin jos enimmän aikaa vievät lajit suoritetaan heti ensimmäiseksi. Toivottavasti sadaaan tekeillä olevat uuden kiertopalkinnon kilpailusäännöt laadittua sellaisiksi, että kilpailujen kiintoisuus on taattu ilman että sama urheilija useampia lajeja suorittaessaan joutuisi rasittumaan liikaa ja menettäisi mahdollisuutensa väsymyksen vuoksi myöhemmissä lajeissaan.

Paikallisen seuran johtohenkilöt voivat ehkä vedota siihen, että Göteporin »Surd» sai järjestää äskettäin olleet pohjoism. urheilukilpailut. Mutta se on eri asia, sillä Ruotsin k.m. urheiluliitto oli ollut nukuksissa pitkän aikaa ja vain »Surd»in tarmokkaan johtajan ja sen johtokunnan toimenpiteistä saatiin nämä kilpailut aikaan. H.K.V.- ja U-seuran 25-vuotisjuhla vietetään kai talvikilpailujen yhteydessä, eikä ole tavallista viettää kahdesti samaa juhlaa.

K.U.L:n on ajateltava vastaisia kilpailumatkoja naapurimaihin ja senvuoksi on sen käytettävä hyväkseen nyt tarjoutuvaa ainutlaatuista tilaisuutta matkarahastonsa kartuttamiseen. Pohjoismainen k.m. kokoushan pidetään maassamme vain noin kerran kahdessa vuosikymmenessä. Ja vain tällöin on satoihin nouseva yleisö kilpailujamme seuraamassa. Myöskin kilpailujen yhteydessä pidettävät juhlallisuudet keräävät täydet huoneet, joten taloudellinen kannattavaisuus on taattu. Tarmokkaasti toimimalla tilaisuuden tullen emme tarvitse niin suuressa määrin turvautua yksityiseen anteliaisuuteen kuin äsken Göteporin matkaa valmistettaessa.

Päätös siis on tehtävä, että K.U.L. itse ottaa järjestääkseen ensikesäiset pohjoismaiset k.m. urheilujuhlat Helsingissä. Ja tätä päätöstä toteuttamaan on ryhdyttävä viipymättä kaikella tarmolla. Ajoissa aloitettuna sujuvat työt hyvässä järjestyksessä ja työnsä tulokset löytää K.U.L:n hallitus sitten edestään kaunista satoa antavina. Kilpailujen ja juhlien järjestäminen kysyy luonnollisesti varoja. Niitä saadaan iltamia toimeenpanemalla pitkin syksyä ja talvea. Myöskin elokuvaesitykset voivat olla tuottavia.

Kunniapalkintoja kilpailuun lahjoittanevat maamme eri urheiluseurat. Jo syksyllä voitaisiin seuroissa kantaa pikku kolehteja sellaista varten. Kun summa alkaa olla riittävä, pyydetään K.U.L:n hallitukselta tietoa, mille lajille kunniapalkinto olisi asetettava. Siitä selvyys saatua annetaan kultasepän kaivertaa pokaaliin t.m.s. omistuskirjoitus — suomenkielellä —, menköön kunniapalkinto vaikka ulkomaille. Ylijäämän rahoista voi seura hyvällä syyllä lahjoittaa sitten K.U.L:n urheilumatkarahastoon. On muistettava, että arvokkaat kunnlapalkinnot ovat parhaat kannustimet voittajille.

Suomi voittoon, voittoon! Piirrettäköön nämä sanat lähtemättömästi jokaisen k.m. urheiluharrastajan sydämeen. Harjoitelkoon tämä päämäärä mielessään jokainen suomalainen k.m. urheilija tunnollisesti, mitään laiminlyömättä ja myöskin itseään liikaa rasittamatta niitä lajeja, joissa voi toivoa saavuttavansa parhaan tuloksen. Ankaralla itsearvostelulla on karsittava tyyli puhtaaksi tarpeettomasti voimaa kuluttavista liikkeistä. Meidän on saatava aikaan hienon hieno kilpailu, joka kohottaa skandinavisen urheilumaailman kunnioitusta suomalaisia kohtaan. Pois kehumiset ja erehdyttävät ennakkolaskelmat. Tutkikoon ja koetelkoon jokainen urheilija itseään ollakseen varma siitä, että sekä ruumis että hermot ovat täydellisesti tahdon hallittavina ja parhaassa vireessä. Jokaisesta sentimetristä, sekunnista ja sekunnin kymmenesosasta tulisi olla ennakolta varma, kuten meidän ihailemamme kuulevat, maailmanmainetta niittäneet urheiluveikkomme osoittavat. — Urheiluseurojemme johtomiehet! Teillä on velvollisuudet ennen muita piirissänne valvoa urheilijain valmennusta, antaa neuvoja, innostaa. Kaikki tarmokkaaseen yhteistyöhön. Suomi voittoon!

Rurik Pitkänen

— **1500 ja 5000 metrin juoksukilpailut** K. U. L:n 5-vuotismuistokiertopalkinnosta:

1500 m		5000 m	
Holopainen	4,41,8	Holopainen	16,46
Ahonen	4,37	Ahonen	16,53
Katainen	5,01	Katainen	18,16
Mäkinen	5,08	Mäkinen	18,28
Väisänen	5,12	Skytt	18,54
Skytt	5,14	Väisänen	19,52

Yhteistulokset: 1) *A. Holopainen*, K.K.-U. 21,16; 2) A. Ahonen, T.K.-U. 21,30; 3) M. Katainen, K.K.-U. 23,17.

Kuten tuloksista näkyy, on Holopainen jälleen päässyt parhaaseen syyskuntoonsa. Sensijaan Ahonen nähtävästi liikaharjoittelun takia on joutunut ylikuntoon. Holopainen saa nyt ikiomakseen kolmannen kerran voitettuansa K.U.L:n 5-vuotismuistokiertopalkinnon, komean seetripuusta veistetyn juoksijapatsaan. Se on, kuten muistettanee, kuvanveistäjä J. F. Talvian käsialaa.

Vertailun vuoksi esitettäköön tässä kiertopalkinnon peräkkäiset voittajat tuloksineen:

1925 A. Holopainen 4,34,1 + 16,55,6 = 21,37,4.
1926 A. Holopainen 4,27 + 16,29,5 = 20,56,5.
1927 A. Ahonen 4,27 + 16,14,7 = 20,41,7.
1928 A. Holopainen 4,30 + 16,46 = 21,16.

(Jatk. siv. 96.)

distaan huolimatta Martti Syväjärvi puhui vanhemmilleen ja sisaruksilleen Jeesuksesta, joka pian parantaa hänet kuuroudestaan ja taivaasta, jonne sanoi pääsevänsä Vapahtajansa avulla, ja jossa ei ole kuuroutta, murhetta, eikä mitään kärsimyksiä, vaan ijäinen autuus ja ilo. Hän sanoi myöskin, ettei hän pelkää kuolemaa, kun hänellä on Jeesus ja kuolevansa mielellään. Viimeinen toivonsa oli, että hän saisi nähdä taivaassa vanhempansa ja sisaruksensa. Sen jälkeen hän hiljaa ja rauhallisesti kuoli onnellisena Herrassa. Vapahtaja korjasi kalliisti lunastamansa sielun helmaansa, jossa on tilaa kaikille ihmisille. Martti Syväjärvi haudattiin Isojoen hautausmaahan. Ruumiinsiunauksen toimitti Isojoen kirkkoherra, pitäen samalla voimakkaan puheen vainajan muistoksi. Vainajaa oli saattamassa hänen viimeiseen lepoonsa vanhemmat, sisarukset, ynnä laaja sukulaispiiri, sekä 2 hänen entistä koulutoveriaan Väinö Vest ja allekirjoittanut. Umpeenluodulle haudalle pantiin vaatimaton risti ja sukulaisten puolesta useampia seppeleitä. Kirkonmenojen jälkeen kokoonnuttiin vainajan kotiin hänen muistoaan viettämään. Vainajaa jäivät suremaan isä, äiti, 3 veljeä, 7 sisarta ja laaja sukulaispiiri, sekä hänen entiset koulutoverinsa.

Kaipauksella:
Frans Peräkorpi.

ROUVA ALIINA RANTANEN 50-VUOTIAS

Lokakuun 2 p:nä täytti rouva *Aliina Rantanen*, o.s. Pihlaja, 50 vuotta Turussa. Hän on Turun kuuromykkäin piirissä huomattavimpia johtohenkilöitä. Rouva Rantanen on syntynyt Etelä-Pohjanmaalla Isojoen pitäjässä 2 p:nä lokak. 1878. Noin 6—7 vuotiaana hän menetti kuulonsa sairauden kautta. Noin 11 vuotiaana pantiin hänet Turun silloiseen vanhaan viittomakouluun, jossa hän kävi 7 vuotta. Koulusta päästyään hän asettui asumaan äitinsä luo Isojoella ja oli siellä muutamia vuosia, ennenkuin hän jälleen tuli Turkuun neulomaoppiin, jääden sinne asumaan aina tähän asti.

Rouva A. Rantanen on Turun Kuuromykkäin yhdistyksen innokkaimpia jäseniä ja on kuulunut melkein koko ajan yhdistyksen johtokuntaan. Yhdistyksen sihteerinä toimi hän myös monta vuotta. Hän on muuten hyvin lahjakas ja on lukenut paljon kirjallisuutta. Hän esittää usein lukemiansa kertomuksia, satuja y.m. selvillä viittomilla yhdistyksen jäsenille kokouksissa, iltamissa ja juhlissa.

Aliina meni v. 1912 naimisiin räätäli Heikki Rantasen kanssa ja perusti oman, sievän kodin. Muutamia vuosia sitten hän miehensä kanssa osti oman, sievän asunto-osakeyhtiöhuoneuston. Heille on syntynyt tyttö Rauni ja poika Rauli. Rouva Rantasella on paljon työtä ja puuhaa omassa kodissa lapsien hoidossa ja kasvattamisessa, mutta hän ei ole vetäytynyt Turun Kuuromykkäin yhdistyksen työstä, vaan pysyy siinä uskollisesti. Hän on kuulunut koko ajan yhdistyksen ompeluseuraan ja on valmistanut paljon käsitöitä myyjäisiä varten. Rouva Rantanen on myöskin herttaisena emäntänä kuulunut toistakymmentä vuotta yhdistyksen ravintolatoimikuntaan, palvellen suurta kuuromykkäjoukkoa. Joka vuosi kun paljo kuuromykkiä kokoontuu Turun esitelmäpäiville ja joulujuhlaan, niin he aina näkevät rouva Rantasen istuvan tai seisovan suuren kahvipöydän takana kaatamassa kahvia kuppeihin ja tarjoamassa kahvia, maitoa, soppaa, voileipiä, hedelmiä y.m., palvellen iloisena reippaana emäntänä. Sentähden on kuuromykillä syytä olla kiitollisia rouva Rantaselle. Onnea 50-vuotiaalle rouva Aliina Rantaselle ja voimaa ja tahtoa tehdä työtä kohtalotovereitten hyväksi!

K.M. NAISTEN HUOMIOON!

Ilahduttava ilmiö, että Porvoon k.m. yleisessä kokouksessa monen monet k.m. naiset esiintyivät kansallispuvuissa. Mikä onkaan joustavampi ja sulava kuin kansallispuku. Se sopii yhtä hyvin lihaville ja laihoille, nuorille ja vanhoille. Ja se väri-ilo, jonka ne luovat. Hyvin monessa tilaisuudessa on Helsingin k.m.y:n puheenjohtaja hra Sundberg korostanut sitä seikkaa, että kaikkien Suomen k.m. naisten juhlapukuna pitäisi olla kansallispuku. Kun nyt taas ensi kesänä on täällä suuri kokous, niin mielihyvin nähtäisiin vielä useammalla, miks'eipä kaikilla olevan kansallispuku. Ryhtykää siis ajoissa kansallispukuja hommaamaan ja heittäkää syrjään useimmiten epäonnistunut muotitekele. Yhdistyksissä voisivat asianymmärtävät naiset muodostaa komitean, joka neuvoisi kutakin kansallispuvun valinnassa. Tällöin on huomioon otettava ensi sijassa kunkin henkilön syntymäseutu.

Helsingin K.m.y:n Nais-kerho.

— **50 vuotta** täytti lokak. 2 p:nä Hämeenlinnassa k.m. ompelijatar *Sigrid Andersson*. Käytyään k.m: koulun Turussa on hän sen jälkeen toimi nut kotikaupungissaan kotiompelijattarena Hämeenlinnan k.m. yhdistyksen innokas jäsen hän, hiljainen, auttavainen. Sai tovereiltaan muistolahjan merkkipäivänään.

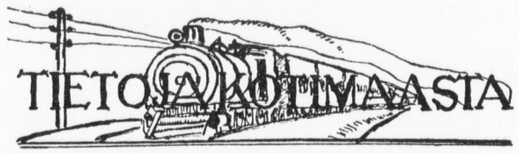

— **Kuolleita.** Viime kevätkesällä kuoli kotipitäjässään Pieksämäellä kuuromykkä suutari *Juho Manninen* 35 vuoden vanhana. Vainaja oli syntynyt 25. 6. 1893 ja käynyt Kuopion kuurojen koulun, jossa oli neiti Naima Helsingiuksen oppilaana. Koulusta hän pääsi v. 1912. Juho M. sairasti jonkun aikaa keuhkotautia ja joutui ennen kuolemaansa olemaan parisen viikkoa Pieksämäen kunnalliskodissa sairaana. Juho oli aina ollut ruumiiltaan heikko, mutta siivo ja hyvä poika, hiljainen ja vaatimaton.

— Huhtikuussa pääsiäisten jälkeen v. 1927 kuoli kotonaan Lappajärven Karvalan kylässä asuva vanha k.m. työmies *Antti Haapakangas*. Vainaja sairasti 2 viikkoa ankaraa vatsakatarria. Poismennyttä jäi kaipaamaan k.m. leski ja 2 kuulevaa lasta. Läpikäynyt Jyväskylän k.m. koulun.

— Viime kesäkuussa kuoli Mäntsälässä k.m. ompelijatar *Hilma Lillholm* 45 v. vanhana. Vainaja oli käynyt Turun puhekoulun läpi. Koulusta päästyään asettui hän Helsinkiin, jossa oli useita vuosia ompelijattarena Diakonissalaitoksella. Muutamia vuosia sitten muutti hän kotiinsa äitinsä luo Mäntsälään. Sielläkin oli hän kotiompelijattarena ja oli hänellä paljon työtä. Eläessään oli hän säästänyt rahaa ja tehnyt testamentin, jossa määräsi Åvikin k.m. vanhainkodille 1000 mk. Tämä oli kaunis teko. Hilma Lillholmin säästämät 1000 mk. tulivat Åvikille juuri sinä päivänä, jolloin siellä oli suuri rahan tarve, eikä kukkarossa ollut yhtään rahaa. Tämä odottamaton lahja ilahutti ja rohkaisi Åvikin ystäviä ja hoitajia.

— Viime heinäkuun 23 p:nä kuoli kotonaan Huittisten pitäjässä k.m. vanhus, palstatilallinen *Juho Kustaa Ailu* 81 vuoden vanhana. Tämä vainaja oli yksi niitä harvoja K. O. Malmin oppilaista, jotka vielä ovat elossa.

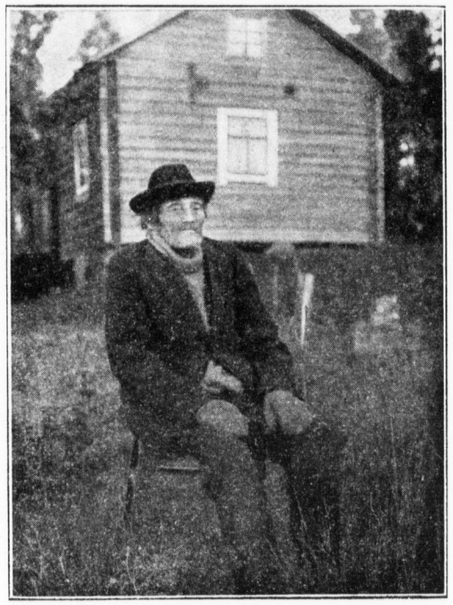

Juho Kustaa Ailu.

Hän oli Turun k.m. koulussa Malmin oppilaana v. 1862—1863. Ailu oli oikea vanhanaj n kunnollinen k.m., ahkera, työhönpystyvä, vaatimaton, hiljainen ja sitkeä suomalainen. Tähän liittyvässä kuvassa, joka viime kevännä otettiin kohta sen jälkeen kuin vanhus otti osaa kuurojen jumalanpalvelukseen kotipitäjä sään, näemme hänen istuvan oman asuntonsa vieressä. jonka hän omilla käsillään on rakentanut. Nuoruudessaan meni hän naimisiin kuuromykkävaimon Tilda Kuralan kanssa. Heille syntyi 4 lasta. Kunnollisena perheenisänä ja kansalaisena eli hän omalla maallaan pitkän elämänsä läpi ja pysyi viimeisiin saakka jokseenkin reippaana. Vainajan lapset olivat liittäneet hänen kuolinilmoitukseensa kauniin laulun sanat: »siellä helkkyy mykkäin kieli, kuulee korvat kuurojen. — Sinne, sinne isäkin murheen maasta pääsit jo.»

— Viime maaliskuun 24 p:nä kuoli Kortesjärvellä k.m. perheen Helmi ja Kustaa *Katajamäen* kuuleva lapsi *Saima Aune Sofia* sairastettuaan kauvan aikaa tuhkuria 3 v. 4 kk. ikäisenä. Vainaja oli syntynyt Turussa.

— **Isak Eneberg 70 vuotias.** 70 vuotta täyttää lokakuun 12 päivänä entinen k.m. opettaja Isak Eneberg. Hän on itsekin kuuromykkä. V. 1867 tuli hän Porvoon k.m. kouluun, jossa past. Sirén ja neiti S. Åkerstedt opettivat häntä. V. 1876 pääsi hän koulusta pois. V. 1877 kutsuttiin hänet apuopettajaksi Porvoon k.m. kouluun ja oli siinä toimessa 15 vuotta. V. 1893 pääsi hän opettajaksi Pietarsaaren k.m. kouluun, jossa toimi 14 vuotta. V. 1907 erosi hän opettajatoimestaan ja sai valtion eläkkeen. Sen jälkeen on hän asunut sisarensa luona Hyvinkäällä monta vuotta kunnes sisaren kuoltua viime kesänä muutti Keravan lepokotiin.

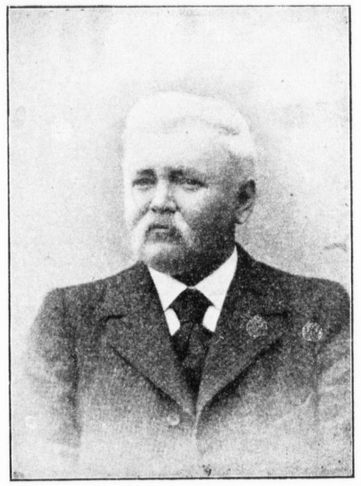

— **50 vuotta** täytti syysk. 17 p:nä Äetsässä k.m. tehtaantyöntekijätär *Hulda Sandell*. Hän on innolla ottanut osaa Heffata-yhdistyksen toimintaan ja kuuluu sen johtokuntaankin. On Turun k.m. koulun läpikäynyt.

— **Esitelmäpäivät** pidettiin k.m. yhdistys »Heffatan» toimesta yhdistyksen omassa huoneustossa Tyrvään Vinkilässä syysk. 22—23 p:nä. Esitelmänpitäjiksi olivat saapuneet opettajatar *Anna Nyström* Turusta sekä past. *H. Nyberg*. Neiti Nyström esitelmöi kuulijoilleen amerikalaisesta Benjamin Franklinista sekä piti vielä erikoisen tärkeän esitelmän nais-kuuromykille naisen asemasta ja tehtävästä kodissa aviopuolisona, äitinä ja kasvattajana. Past. N. luennoi Amerikan löydöstä sekä piti hartauspuheita. Rouva Elsa Ritala kertoi hauskalla tavalla käynnistään Tampereen kuurojen kanssa huvimatkalla Sammatissa, Lönnrötin syntymäkodissa. Tervehdys- y.m. puheita pitivät vielä kuvanveistäjä J. F. Talvia sekä isäntä Ville Ritala. Erittäin kaunis, aurinkoinen ilma suosi esitelmäpäiviä. Kesäinen sunnuntai-ilma teki kokouksen pidon Vinki-

lässä kovin miellyttäväksi. — Elok. 31 p:nä piti yhdistyksen jäsenille esitelmiä kuurojen opett. Lehtinen ja Tyrvään pastori Salokangas. Osanottajia oli n. 40.

— **Esitelmäpäivät** Turussa syysk. 15—17 p:nä onnistuivat hyvin. Osanottajia oli noin 100. 15 p:nä illalla oli juhlailtama. Sitä ennen yhdistyksen puheenjohtaja, opettaja J. K. Palomaa piti tervetuliaispuheen sekä alotti suuren esitelmäsarjan *Unkarista*, sen historiasta, kansasta, asutuksesta, kuuromykkäinkouluista y.m. Sunnuntaina 16 p:nä pidettiin jumalanpalvelus k.m. koulun avarassa juhlasalissa. Myöskin käytiin katsomassa Turun vanhan, muistorikkaan tuomiokirkon nähtävyyksiä, joita kuuromykille selitettiin. Esitelmiä pitivät vielä joht. E. J. Pesonen, herrat Heino, Savisaari, O. Wetzell Helsingistä, Janne Lehtimäki, Urho Lehtimäki (2 esitelmää pohjoismaisista k.m. urheilukilpailuista Göteborgissa v. 1928), E. Raitanen sekä pastori H. Nyberg, Erittäin hauska ja opettavainen oli hankoniemeläisen hra Albert Holmströmin esitys. Hän selosti nim. tanskalaisen Müllerin kotivoimisteluharjoituksia sekä Paavo Nurmen »treenausharjoituksia». Hän näytti miten pitää jokaisen terveyttään hoitavan ihmisen joka aamu voimistella kotonaan. Holmström oli oikea mestari voimistelussa ja samalla selitti hän läsnäolijoille mitä hyötyä ihmisruumiille mistäkin voimisteluliikkeestä on. Kerrassaan onnistunut näytös. — Ohjelmaa oli siis runsaasti ja varmaan säilyy osanottajain mielessä hyvä ja hyödyllinen muisto taas tämänvuotisista Turun esiteimäpäivistä.

— **Lahjoja Åvikin vanhainkodille:** kuuromykkäin jumalanpalveluksessa Marianhaminassa Ahvenanmaalla 75 mk.; rva A. Selkälä Paraisista 20 mk.

— **Åvikin vanhain k.m. kodin rakennusrahastoon** ovat lähettäneet Helmi ja Kustaa Katajamäki Kortesjärveltä 5 mk. ja Maria Rintala Kortesjärveltä 5 mk.

— **Vanhain kuuromykkäin päivä** on taas vietettävä Pyhäinmiesten päivänä, marraskuun ensimäisenä sunnuntaina. Kehoitamme k.m. yhdistyksiä ja Åvikin ystäviä muistamaan tätä. Åvik on juuri nykyisin erikoisesti avun tarpeessa. Koettakaa siis rakkaudessa toimeenpanna vanhojen päivän viettoa, jolloin kerätään varoja Åvikin vanhainkodille.

— **Kirkkopäivät Tampereella** pidetään lokakuun 28 p:nä. Kokoonnutaan edellisenä lauantai-iltana kl. 6 Johanneksen kansakoululla kuten ennenkin. Säästölaatikot tyhjennetään. Tervetuloa!

— **Riihimäellä** pidetään jumalanpalvelus ja H. ehtoollinen lokak. 21 p:nä. Samana päivänä on sikäläisen k.m. yhdistyksen 15-vuotisjuhla. Kokoonnutaan kello 12 p.

— **Norja.** Oslon kuurojen yhdistys vietti 50-vuotisjuhlaansa viime elok. 5 p:nä. Juhlan ohjelma oli runsas ja monipuolinen. Se aloitettiin siten, että osanottajat kävivät kunniatervehdyksellä yhdistyksen perustajain haudoilla, joille laskettiin seppeleitä. Juhlapäivänä kello 10,30 pidettiin juhlajumalanpalvelus »Vapahtajan kirkossa». Pastorit Svendsen, isä ja poika, saarnasivat siellä. Kello 2 p. tehtiin huvimatka kahdella laivalla Oslo-vuonolle. Kello 5,30 mentiin junalla Voksenkollenvuorelle, jonka ravintolassa pidettiin suuret päivälliset 200 hengelle. Puheita pidettiin, onnittelusähkösanomia luettiin j.n.e.

KIRJAPAINO SURDUS OSAKEYHTIÖ

Osakemerkintä sujuu ripeästi asiamiesten kautta. Yksityiset kuuromykät, heidän omaisensa, opettajansa ja asiann innostuneet ystävänsä voivat ilmoittaa kirjeellisesti hra Oskar Wetzellille, os. H:ki, Rikhardinkatu 2, kuinka monta osaketta he haluavat merkitä. Hän merkitsee silloin luetteloon heidän nimensä, osoitteensa ja haluamansa määrän osakkeita.

Osakkeen hinta on 250 mk. Osakemaksut suoritetaan siten, että jokaisesta osakkeesta maksetaan 60 mk tammik. 20 p., 50 mk maalisk. 20 p., 50 mk toukok. 20 p., 50 mk heinäk. 20 p., ja 40 mk syysk. 20 p. 1929. Sen lisäksi suoritetaan leimavero. Merkinlä on sitova. Merkitsemisaika päättyy joulukuun 31 p:nä. Meidän on välttämättä saatava kokoon 100,000 markan pääoma, ja siksi on suotavaa, että kaikki asianharrastajat merkitsevät osakkeita niin paljon kuin varat sallivat. Kuuromykkäin yhdistyksiä ja kuuromykkäin auttajayhdistyksiä kehoitamme myös merkitsemään osakkeita varojensa mukaan.

Johtokunta.

ILMOITUS

Nimen muutos

Sukunimemme, joka tähän asti on ollut Kurjatkin, on Hämeen läänin maaherran antaman luvan nojalla tästä alkaen oleva **Kaurela**.

Hämeenlinnassa 8 p:nä syyskuuta 1928.

Valentin ja Leo Kaurela.

KIHLOISSA

H. Kilkkilä — Heinola
12. 9. 28
I. Ojala — Salo

Palvelukseen otetaan

puhetaitoinen, siivo, mieluummin keski-ikäinen kuuro nainen, joka on kaikkiin maataloustöihin ja karjanhoitoon tottunut. Pyydetään lähettämään palkkavaatimuksensa ja todistuksensa osoitteella

Tahto Hirvikoski
Ikaalinen, Luhalahti, Vaho.

†

Maanviljeiiljä

Edgard Sigfrid Hantwargh

synt. 1. 9. 1886, kuoli 25. 9. 1928 ankaran tautin murtamana Savonlinnan yleisessä sairaalassa.

Omaiset.

Helsinki 1928. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.Y.